

Watertoevoer Molenvlietpark: ruimte voor een beter alternatief

De rechtbankuitspraak, de gevolgen voor de tweede watertoevoer en de mogelijkheden van de bestaande Kansjesmolensloot

1. Uitspraak rechtbank en huidige situatie

De uitspraak van 25 augustus 2026

Voor de aanleg van een tweede watertoevoer naar de noodwaterberging Molenvlietpark heeft de gemeente Den Haag in december 2022 vergunning verleend voor het kappen van 347 bomen en het verplanten van 7 bomen in het Natuurnetwerk Nederland (NNN) bij Hoornwijk/Vredenoord.

Op 25 augustus 2026 heeft de Rechtbank Den Haag de beroepen van Bomenstichting Den Haag, een particuliere belanghebbende en de Algemene Vereniging voor Natuurbescherming (AVN) gegrond verklaard en de bestreden beslissingen op bezwaar vernietigd. De uitspraak bevat twee belangrijke oordelen:

- **Significante aantasting van het NNN.** De rechtbank stelt vast dat de bomenkap binnen de bestemming Groen-Landgoed onmiskenbaar leidt tot significante aantasting van de natuur- en landschapswaarden die het bestemmingsplan beoogt te behouden, herstellen en ontwikkelen. De kap is in strijd met het expliciete gebruiksverbod in het bestemmingsplan en niet verenigbaar met het doel van de bestemming. De beoogde herplant neemt die strijdigheid niet weg.
- **Een aanvullende aanlegvergunning is noodzakelijk.** Omdat de bomenkap strijdig is met de in het bestemmingsplan opgenomen bescherming van het NNN, is naast de kapvergunning ook een aanlegvergunning vereist. Deze bescherming vloeit voort uit de provinciale aanwijzing als NNN, zoals vastgelegd in de Omgevingsverordening Zuid-Holland. Beide vergunningsplichtige activiteiten hadden gezamenlijk moeten worden aangevraagd en beoordeeld. Den Haag moet gelegenheid bieden de aanvraag aan te vullen en opnieuw beslissen binnen de beschermingsregels van het bestemmingsplan.

Wat is de situatie nu?

De rechtbank heeft de bestreden besluiten op bezwaar vernietigd en Den Haag opgedragen opnieuw op de betrokken bezwaren te beslissen, met inachtneming van de uitspraak.

Den Haag heeft op 7 oktober 2026 hoger beroep ingesteld bij de Raad van State. De inhoud van het hoger beroep is nog niet bekend. Tegelijkertijd wordt een nieuwe beslissing op bezwaar voorbereid.

De betekenis van de uitspraak gaat aanzienlijk verder dan het alsnog aanvragen van een ontbrekende vergunning. De rechtbank heeft ook vastgesteld dat de voorgenomen bomenkap strijdig is met het bestemmingsplan en de daarin vastgelegde NNN-bescherming. Voortzetting van de gekozen uitvoeringswijze lijkt daarom een wijziging van het bestemmingsplan of een afzonderlijke planologische afwijkingsprocedure te vereisen. Dit vergt een nieuwe inhoudelijke rechtvaardiging van de ingreep; het gaat niet slechts om een procedurele reparatie.

Betekenis voor de tweede watertoevoer

Indien voor de uitvoering een bestemmingsplanwijziging of planologische afwijking noodzakelijk is, komt de provinciale “nee, tenzij”-regeling nadrukkelijk in beeld. Significante aantasting van NNN-waarden is slechts onder strikte voorwaarden toegestaan: groot openbaar belang, ontbreken van reële alternatieven, schadebeperking en passende compensatie.

Waterveiligheid is een belangrijk maatschappelijk belang. De vraag is echter of juist deze ingrijpende aanleg van een nieuwe watergang noodzakelijk is. Een deugdelijke onderbouwing van het grote openbare belang van deze specifieke ingreep, een volwaardige beoordeling van minder schadelijke alternatieven en passende NNN-compensatie ontbreken naar ons oordeel in de huidige plannen.

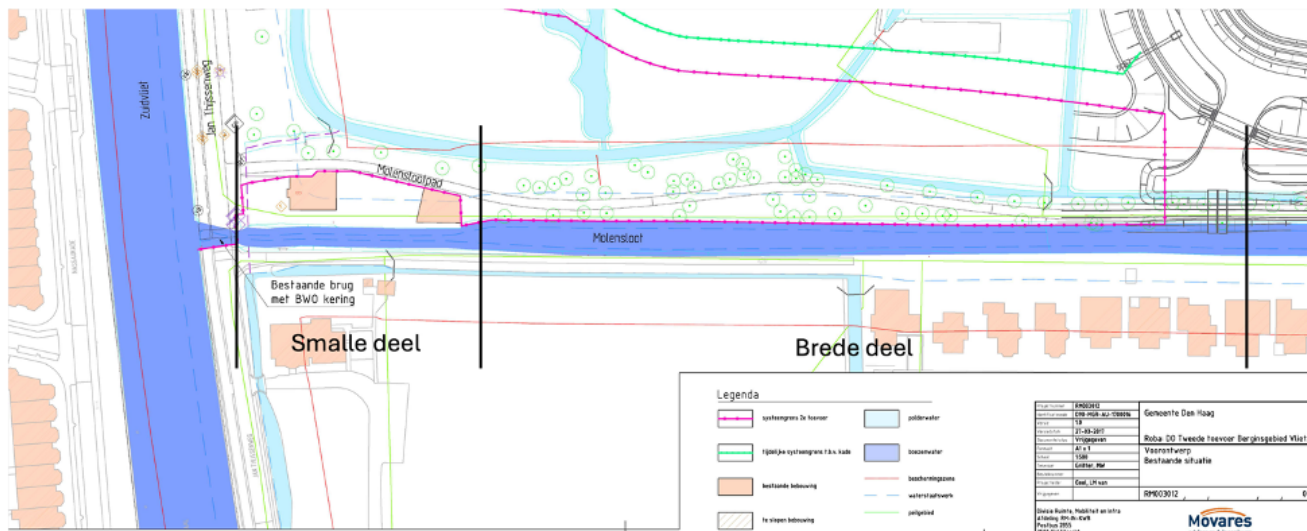
De noodwaterberging is in 2020 opgeleverd en sindsdien operationeel, maar de beoogde verruiming van de watertoevoer is niet gerealiseerd. De gekozen oplossing kent inmiddels belangrijke juridische belemmeringen en risico's op verdere vertraging. Een minder schadelijk alternatief verdient daarom opnieuw beoordeling, mede in het belang van de voortgang van de waterveiligheidsmaatregelen.

2. Alternatief: verruiming van de Kansjesmolensloot

Een bestaande watergang beter benutten

De bestaande Kansjesmolensloot verbindt de Vliet met de waterberging. Het alternatief vergroot de capaciteit van deze watergang, in plaats van een nieuwe toevoer door het beschermde NNN-gebied aan te leggen. Movares beschreef deze mogelijkheid al in 2017; een overtuigende onderbouwing waarom toen voor de nieuwe watergang is gekozen, ontbreekt in de beschikbaar gestelde documentatie.

Op verzoek van de Bomenstichting Den Haag heeft waterbouwkundige Edzo Ebbens de mogelijkheden in 2023 nader onderzocht. Zijn bevindingen zijn in 2024 aan de betrokken overheden gepresenteerd. DAED Ingenieurs onderzocht vervolgens de belangrijkste uitvoeringsbezwaren.

De benodigde aanpassingen betreffen drie onderdelen:

- 1. Brede deel:** behoud van de bestaande waterbreedte (circa 9,3 m), met zo nodig een marginale verdieping van enkele centimeters en bodembescherming.
- 2. Smalle deel bij Jan Thijssenweg 8:** damwanden langs de bestaande waterlijn en circa 35 cm verdieping, zodat een ruimer rechthoekig doorstroombrofiel ontstaat.
- 3. Brug Jan Thijssenweg:** verbreding en verdieping van de brugonderdoorgang, inclusief de daarin opgenomen noodwaterkering.

De aanpassingen aan de watergang blijven volledig binnen de bestaande waterlijn. Daarmee worden de grootschalige bomenkap en vergravingen voor een nieuwe toevoer door het NNN voorkomen.

Welke toevoercapaciteit is mogelijk?

Uitgangspunt blijft de door Delfland gewenste capaciteit van 4,5 m³/s. Het alternatief vraagt dus niet om verlaging van de waterveiligheidseisen.

Situatie	Aanpassingen	Toevoercapaciteit
Huidig	Bestaande watergang en brug	1,54 m ³ /s bij ontwerpstroomsnelheid
Watergang aangepast	Damwanden en verdieping smalle deel; bestaande brug behouden	Indicatief 2,3–3,1 m ³ /s
Volledige aanpassing	Ook verbreding en verdieping brugonderdoorgang	Ontwerpcapaciteit 4,5 m ³ /s

In de huidige situatie bepaalt de brug als zwakste schakel de theoretische capaciteit bij 0,6 m/s. Tijdens de test van 27 november 2023 werd met hogere stroomsnelheden tot circa 2,5 m³/s bereikt. Na volledige aanpassing kan volgens de profielberekening de gewenste 4,5 m³/s worden bereikt; een hydraulische verkenning ondersteunt dat verval en vulduur binnen bereik liggen.

Fasering is mogelijk, niet noodzakelijk: als Delfland snel verbetering wenst, kan eerst de watergang worden aangepast en daarna de brug. De werkzaamheden kunnen ook als één project worden uitgevoerd.

3. Technische onderbouwing

Edzo Ebbens – waterbouwkundig advies, 24 augustus 2023

Edzo Ebbens is een zeer ervaren waterbouwkundig ingenieur, voormalig projectmanager en hoofd Advies en Onderzoek bij Rijkswaterstaat, gespecialiseerd in waterkeringen, kustwaterbouw en dijk- en oeverbekleding. Hij werkte met waterschappen aan technische leidraden voor dijk- en oeverbekleding.

Ebbens onderzocht de plannen, de eisen van Delfland en het benutten van de bestaande Molensloot. Volgens zijn analyse heeft het brede deel al vrijwel het benodigde doorstroomprofiel. De beperkingen bevinden zich vooral in de smalle passage en de brug. Met gangbare middelen – damwanden, een vlakke beschermde bodem, een beperkte verdieping van de smalle passage en aanpassing van de brug – kan de gewenste capaciteit van $4,5 \text{ m}^3/\text{s}$ worden bereikt, zonder aanleg van een nieuw kanaal. Hij adviseert daarom dit alternatief volwaardig te beoordelen voordat onomkeerbare NNN-schade ontstaat.

Ebbens plaatst ook kanttekeningen bij de onderbouwing van de exacte eis van $4,5 \text{ m}^3/\text{s}$, maar het voorgestelde alternatief is niet afhankelijk van verlaging van die eis.

Presentaties aan Den Haag, Delfland en de provincie – 2024

Het advies van Ebbens is vertaald in concrete profielen, capaciteitsberekeningen en uitvoeringsvarianten. De resultaten van de gebruikstest van Delfland op 27 november 2023 en het voorontwerp van Movares uit 2017 zijn hierbij betrokken. De presentaties onderbouwen dat de ingrepen vooral op het smalle deel en de brug zijn gericht.

DAED Ingenieurs – haalbaarheidsonderzoek, 19 november 2025

Vanuit Den Haag en Delfland werden bezwaren geuit tegen damwanden langs Jan Thijssenweg 8 en tegen de verbreding van de brug. DAED Ingenieurs (Jan van Dalen) onderzocht deze punten en concludeert dat damwanden langs de bestaande waterlijn met gangbare trillingsarme technieken geplaatst kunnen worden, ook in de beperkte werkruimte. Risico's voor de monumentale woning en de regionale waterkeringen kunnen met gebruikelijke ontwerpmaatregelen en monitoring worden beheerst.

Ook de brugonderdoorgang, inclusief de noodwaterkering, kan met gangbare technieken worden verbreed en verdiept. Met een zorgvuldige planning is de volledige wegafsluiting vermoedelijk relatief kort. DAED onderbouwt daarmee de constructieve haalbaarheid; grondonderzoek, definitieve berekeningen en vergunningen blijven nodig. Het hydraulische ontwerp viel buiten de opdracht.

4. Voordelen en conclusie

Voordelen:

- **Behoud van NNN-natuur.** De bestaande watergang wordt benut, waardoor de grootschalige kap en vergravingen worden voorkomen en natuur- en landschapswaarden vrijwel volledig behouden blijven.
- **Zeer beperkt procedurerisico.** De ingrepen blijven binnen de bestaande waterlijn en sluiten aan bij de bestemming Water. Delfland is eigenaar van de waterbodem. Reguliere vergunningen en zo nodig afspraken met oevereigenaren blijven vereist, maar omvangrijke planologische wijzigingen niet.
- **Volledige gewenste toevoercapaciteit.** Het ontwerp richt zich op 4,5 m³/s, zonder verlaging van de waterveiligheidseisen.
- **Gangbare technieken.** De belangrijkste constructieve bezwaren zijn door gespecialiseerde ingenieurs op haalbaarheid onderzocht.
- **Mogelijk snellere, goedkopere uitvoering.** De werkzaamheden zijn geconcentreerd in een bestaande watergang; kosten en doorlooptijden moeten nog vergelijkend worden vastgesteld.

Conclusie

De rechtbank heeft vastgesteld dat de bomenkap voor de gekozen tweede watertoevoer leidt tot significante aantasting van beschermde NNN-waarden en in strijd is met het bestemmingsplan. De vereiste aanlegvergunning ontbreekt. Om het plan alsnog mogelijk te maken lijkt een ingrijpende aanvullende planologische procedure noodzakelijk, waarbij de provinciale NNN-regels gelden.

Daartegenover staat een technisch onderbouwd alternatief via de bestaande Kansjesmolensloot. Het biedt uitzicht op de volledige gewenste toevoercapaciteit, zonder de grootschalige NNN-aantasting van de tweede toevoer. De constructieve uitvoerbaarheid is door onafhankelijke deskundigen onderzocht; voor realisatie is nog gezamenlijke hydraulische en technische ontwerpuitwerking door Den Haag en Delfland nodig.

De uitspraak, het beschikbare alternatief en het belang van tijdige verruiming van de watertoevoer vormen samen een overtuigende reden dit alternatief alsnog volwaardig te beoordelen vóór onomkeerbare ingrepen in het NNN.

Bronnen: Rb. Den Haag 25-08-2026 (herstel 07-09-2026), ECLI:NL:RBDHA:2026:24772; Edzo Ebbens, technisch advies 24-08-2023; Bomenstichting Den Haag, presentaties 2024; DAED Ingenieurs / Jan van Dalen, notitie 19-11-2025; “Een optimale watertoevoer”, 2026 (bijlage).